

Quickscan

In het kader van de Wet
natuurbescherming en de
Omgevingsverordening Zuid-Holland

Plangebied: Buitendams 348-350, Hardinxveld-Giessendam
Opsteller(s): E.M.C. Schonck

ecoresult
ecologisch advies en onderzoek

Quickscan

In het kader van de Wet
natuurbescherming en
Omgevingsverordening Zuid-Holland.

Colofon	
Plangebied	Buitendams 348-350, Hardinxveld-Giessendam
Opsteller(s)	E.M.C. Schonck
Datum	10-10-2022
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20220712v01
Aantal pagina's	45
Opdrachtgever	Lx Real Estate namens Gebroeders Blokland Ontwikkeling en Bouw B.V.
Contactpersoon	J. Bezemer
Kwaliteitscontrole	L. Boon
Projectleider	L. Boon
Wijze van citeren	Schonck, E.M.C., 2022. Quickscan. In het kader van de Wet natuurbescherming en Omgevingsverordening Zuid- Holland. Plangebied: Buitendams 348-350, Hardinxveld-Giessendam. Kenmerk: ER20220712v01. Ecoresult B.V., Alblasserdam
Ecoresult B.V. Edisonweg 10- unit 320 2952 AD Alblasserdam 078 75 184 12 info@ecoresult.nl www.ecoresult.nl	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel	5
1.3	Onderzoeksmethodiek	5
1.4	Leeswijzer	6
2	Omschrijving plangebied	7
2.1	Algemeen	7
2.2	Beschrijving	7
2.3	Geplande ingrepen	11
2.3.1	Omschrijving werkzaamheden	11
2.3.2	Methode uitvoering: materieel en werkwijze	12
2.3.3	Werkplanning, werktijden en realisatieperiode	12
2.3.4	(Ontwerp)tekening	12
3	Onderzoeksresultaten beschermde gebieden	13
3.1	Wet natuurbescherming	13
3.1.1	Natura 2000	13
3.2	Omgevingsverordening Zuid-Holland	14
3.2.1	Natuurnetwerk Nederland	14
3.2.2	Belangrijk weidevogelgebied	14
3.2.3	Strategische reservering natuur	15
4	Beschermde houtopstanden	16
4.1	Wet natuurbescherming	16
4.2	Omgevingsvergunning	16
5	Onderzoeksresultaten beschermde soorten	17
5.1	Soorten Vogelrichtlijn	17
5.1.1	Bronnenonderzoek	17
5.1.2	Verkenkend veldonderzoek	17
5.1.3	Effectbeoordeling en toetsing	20
5.2	Soorten Habitatrichtlijn	22
5.2.1	Bronnenonderzoek	22
5.2.2	Verkenkend veldonderzoek	22
5.2.3	Effectbeoordeling en toetsing	26
5.3	Nationaal beschermde soorten	26
5.3.1	Bronnenonderzoek	26
5.3.2	Verkenkend veldonderzoek	27
5.3.3	Effectbeoordeling en toetsing	28
5.4	Invasieve exoten	29
6	Vervolgstappen	30
6.1	Algemeen	30

6.2	Beschermde gebieden	30
6.3	Beschermde soorten	30
6.4	Onderzoeksperioden	33
6.5	Ontheffing	33
7	Conclusies	35
8	Geraadpleegde bronnen	37
8.1	Literatuur	37
8.2	Internet	37
	Bijlage I - Foto-impressie plangebied	38
	Bijlage II - Toelichting onderzoekskader	43
	Wet natuurbescherming	43
	Bescherming van gebieden	43
	Bescherming van soorten	44
	Bescherming van houtopstanden	45
	Omgevingsverordening Zuid-Holland	45

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Lx Real Estate (namens Gebroeders Blokland Ontwikkeling en Bouw B.V.) heeft Ecoresult B.V. een quickscan uitgevoerd voor het plangebied genaamd: Buitendams 348-350, Hardinxveld-Giessendam. De aanleiding voor dit verzoek zijn de voorgenomen sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden binnen het plangebied (zie verder hoofdstuk 2.3). Deze voorgenomen ontwikkelingen kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en natuurgebieden. Wet- en regelgeving voor flora, fauna en natuurgebieden kan hierdoor worden overtreden. Deze quickscan zoomt in op de (mogelijke) effecten door de activiteiten en op welke wijze gehandeld kan worden. Mochten de voorgenomen ontwikkelingen wijzigen dient voorliggend ecologisch onderzoek te worden geactualiseerd. De resultaten in voorliggende quickscan zijn drie jaar geldig.

1.2 Doel

Door middel van een oriënterend bronnen- en veldonderzoek zal worden onderzocht of de voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot:

- overtreding van verbodsbepalingen voor (potentieel) aanwezige soorten flora en fauna. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb);
- een (significant) negatief effect op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb);
- overtreding van verbodsbepalingen voor (potentieel) aanwezige houtopstanden. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb);
- een (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Of negatief effect op anderzijds beschermde natuurgebieden op provinciaal niveau (o.a. bijzondere provinciale natuurgebieden, bijzondere provinciale landschappen, belangrijke weidevogelgebieden en strategische reservering natuur). In het kader van de Omgevingsverordening Zuid-Holland.

1.3 Onderzoeksmethodiek

De quickscan komt tot stand door middel van een verkennend veldonderzoek en bureaustudie.

- Het verkennend veldonderzoek is uitgevoerd op 18 juli 2022 door E.M.C. Schonck, ecologisch deskundige¹ bij Ecoresult B.V. Het complete plangebied alsmede een zone rondom het plangebied is – daar waar nodig met hulp van een verrekijker en een zaklamp – onderzocht.
- Ten behoeve van de bureaustudie is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd om een indruk te krijgen van de aanwezigheid van beschermde soorten rondom het plangebied tot een afstand van 5 kilometer tot het plangebied. De tabellen in

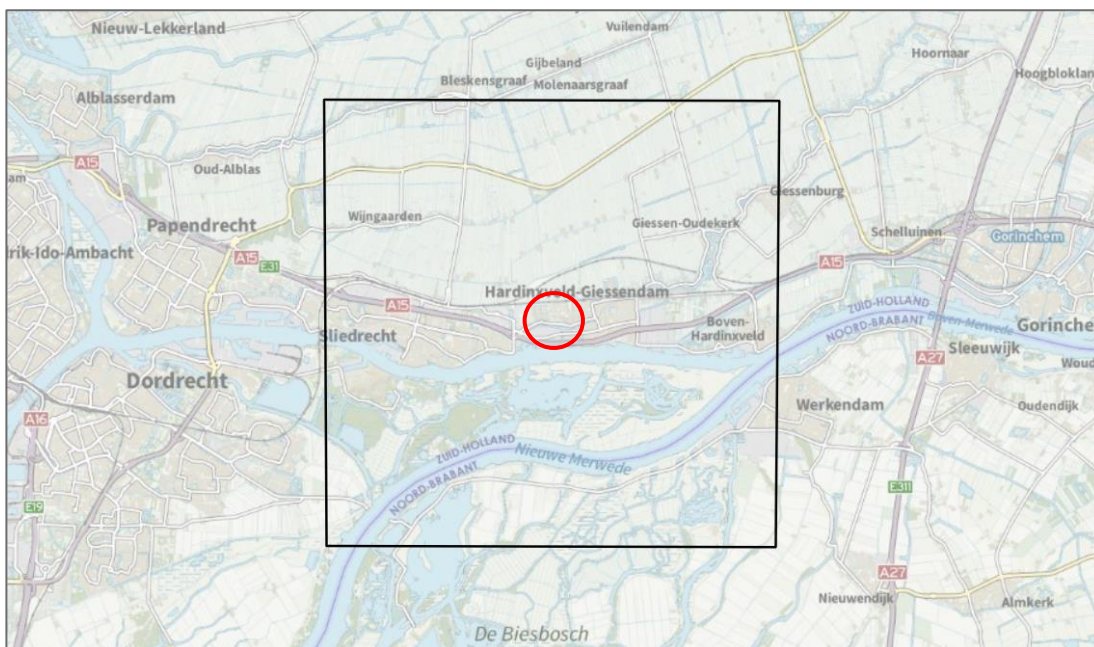
¹ Voor een definitie van ecologisch deskundige wordt verwezen naar: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-vrijstelling/ecologisch-deskundige>

hoofdstuk 6 zijn gebaseerd op waarnemingen uit de NDFF-database van de afgelopen 5 jaar in het weergegeven grid (zie Figuur 1). Daarnaast zijn indien beschikbaar de gemeentelijke natuurkaarten geraadpleegd. In 2017 heeft er reeds onderzoek plaats gevonden naar de aanwezigheid van vleermuizen, huismussen, gierzwaluwen en uilen binnen het plangebied. Deze onderzoeksresultaten zijn geraadpleegd (Econsultancy, 2017). Op basis van het bronnenonderzoek en de aanwezige habitats was een goede inschatting van de potenties en aan- of afwezigheid van de beschermde soorten te maken.

- Voor het onderzoek naar beschermde natuurgebieden en houtopstanden is gebruik gemaakt van de online viewers die de provincie ter beschikking heeft gesteld. Hierdoor zal in deze quickscan altijd een actueel beeld worden weergegeven van gebiedsgrenzen, doelstelling etc.

1.4 Leeswijzer

In deze rapportage wordt allereerst het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna worden per beschermingsregime de voor het plangebied relevante beschermde gebieden en beschermde soorten en houtopstanden beschreven en beoordeeld. In de conclusie worden de resultaten van dit oriënterend onderzoek samengevat en wordt (indien van toepassing) geadviseerd welk nader onderzoek noodzakelijk is. Afgesloten wordt met een bronvermelding en een fotobijlage van het oriënterend veldbezoek en een beschrijving van het toetsingskader van de verschillende delen van deze quickscan.

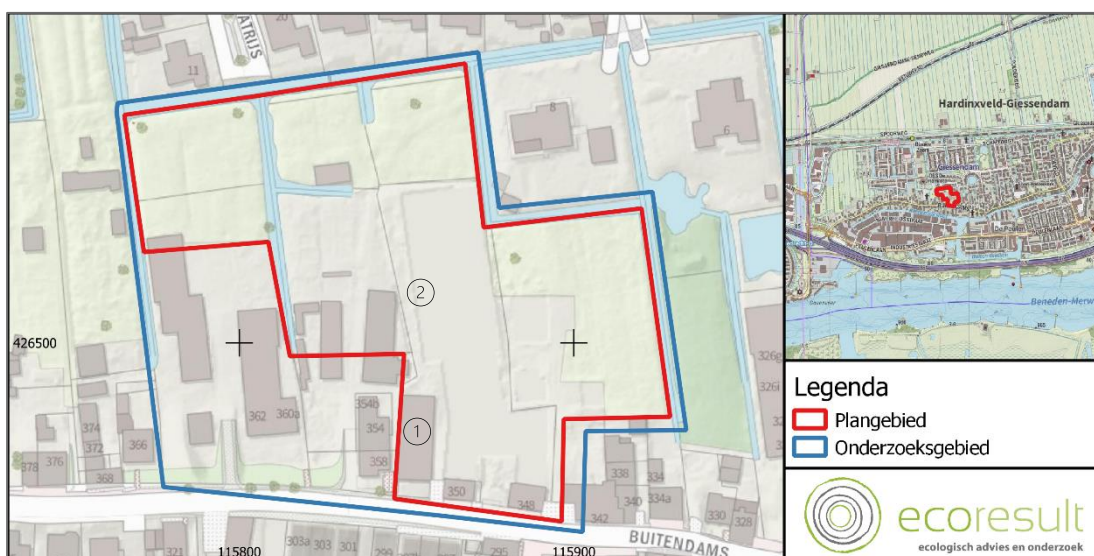

Figuur 1: Grid waarbinnen NDFF-waarnemingen zijn gezocht. De rode cirkel geeft het plangebied weer. Bron: NDFF.

2 Omschrijving plangebied

2.1 Algemeen

Het plangebied voor deze quickscan omvat twee woningen en zes schuren aan de Buitendams 348-350, Hardinxveld-Giessendam, gemeente Hardinxveld-Giessendam, provincie Zuid-Holland (Figuur 2). De aanwezige schuren komen niet overeen met de bebouwing afgebeeld in figuur 2.

Figuur 2: Ligging van plangebied Buitendams 348-350, Hardinxveld-Giessendam (rode omlijning) en het onderzochte gebied (blauwe omlijning) voor deze quickscan. Voor regionale ligging van het plangebied, zie kaartinzet rechtsboven. De aanwezige schuren komen niet overeen met de bebouwing weergegeven in deze afbeelding (Bron: OpenTopo)

2.2 Beschrijving

Het plangebied bestaat uit een twee woonhuizen (348 en 350) en zes schuren, gelegen in de bebouwde kom van Hardinxveld-Giessendam. Alle schuren verkeren in slechte staat en zijn niet meer in gebruik.

Woning 348 (zie Figuur 3):

- Het woonhuis binnen het plangebied stamt uit bouwjaar 1957² en heeft een oppervlakte van 64 m². Een deel van de achterzijde van de woning is reeds gesloopt. Op sommige plaatsen aan de achterzijde van de woning zijn kieren/spleten aanwezig in de gevel.
- De bebouwing in het plangebied is opgetrokken uit baksteen. Er is geen spouwmuur aanwezig. In de buitenschil zijn geen openingen zoals open stootvoegen aanwezig.
- In de buitenschil zijn enkele ramen aanwezig. De kozijnen en lekdorpels sluiten op de meeste plaatsen aan en er zijn geen openingen aanwezig.
- Aan de dakranden bevinden zich dakgoten. Deze hangen onder de dakrand. Op sommige plaatsen, aan de achterzijde van de woning, sluit de dakgoot niet volledig aan op de

² <https://bagviewer.kadaster.nl/>

buitenmuur waardoor er kieren aan de onderzijde aanwezig zijn. De dakgoot aan de voorzijde van de woning is afgewerkt met hout. Op diverse plaatsen ontbreken onderdelen van de houten afwerking.

- Het dak is afgewerkt met (golvende) dakpannen. De vorstpannen en kantpannen langs de kopgevels sluiten nauw aan met de buitenmuur, waardoor er nauwelijks tot geen ruimte aanwezig is. De onderste rij dakpannen langs de langsgevels rusten op een houtenpanlat, waardoor er onder de pannen ruimte aanwezig is die toegang geeft tot het dak. Aan de achterzijde van het dak missen enkele pannen en aan de voorzijde van het dak liggen enkele pannen scheef.
- Er is een schoorsteen aanwezig. Aan de buitenzijde is deze schoorsteen afgewerkt met lood. Het lood sluit aan op het pannendak waardoor er geen kieren aanwezig zijn.
- Zowel aan de voorzijde als aan beide kopgevels zijn vleermuiskasten aanwezig. Het gaat om gevelkasten van het type VK MP 04.

Figuur 3: Woning 348. Links: voorzijde woning, rechts: achterzijde woning. Foto: E.M.C. Schonck | Ecoresult B.V.

Woning 350 (zie Figuur 4):

- De woning in het plangebied stamt uit bouwjaar 1950 en heeft een oppervlakte van ca 55 m². Een deel van de achterzijde van de woning is reeds gesloopt. Op sommige plaatsen aan de achterzijde van de woning zijn kieren/spleten aanwezig in de gevel.
- De bebouwing in het plangebied is opgetrokken uit baksteen. Er is geen spouwmuur aanwezig. In de buitenschil zijn geen openingen zoals open stootvoegen aanwezig.
- In de buitenschil zijn enkele ramen aanwezig. De kozijnen en lekdorpels sluiten op de meeste plaatsen aan en er zijn geen openingen aanwezig.
- De dakgoot aan de voorzijde van de woning is afgewerkt met hout. Op diverse plaatsen ontbreken onderdelen van de houten afwerking. De dakgoot aan de achterzijde van de woning is verwerkt in de stenen buitenmuur.
- Het dak is afgewerkt met (golvende) dakpannen. De vorstpannen en kantpannen langs de kopgevels sluiten nauw aan met de buitenmuur, waardoor er nauwelijks tot geen ruimte aanwezig is. De onderste rij dakpannen langs de langsgevels rusten op een houtenpanlat, de openingen onder de pannen zijn dichtgemaakt met hetzelfde materiaal als de pannen. Op sommige plaatsen is echter ruimte aanwezig.

- Er is een schoorsteen aanwezig. Aan de buitenzijde is deze schoorsteen afgewerkt met lood. Het lood sluit aan op het pannendak waardoor en geen kieren aanwezig zijn.
- Zowel aan de voorzijde als aan beide kopgevels zijn vleermuiskasten aanwezig. Het gaat om gevelkasten van het type VK MP 04.

Figuur 4: Woning 350. Links: Voorzijde woning, rechts: achterzijde woning. Foto: E.M.C. Schonck | Ecoresult B.V.

Schuur 1 (zie Figuur 5):

- Schuur 1 is gelegen ten westen van woning 350.
- De schuur is opgetrokken uit baksteen. Er zijn geen open stootvoegen aanwezig in de buitenschil.
- Er zijn diverse ramen aanwezig. Veel van het glas is kapot en/of ontbreekt waardoor de binnenzijde van de schuur toegankelijk is.
- De schuur heeft een plat dak. Bijna de gehele dakconstructie ontbreekt waardoor de binnenzijde van de schuur ook via het dak toegankelijk is.
- De dakrand van de schuur is afgewerkt met een boeiboord. Achter de boeiboord is op diverse plaatsen ruimte aanwezig.
- Zowel de binnenzijde als de buitenzijde is volledig begroeit met klimop.
 - * De binnenkant van schuur 1 was tijdens het veldbezoek ontoegankelijk en is daardoor enkel vanaf de buitenzijde onderzocht.

Figuur 5: Schuur 1, gelegen ten westen van woning 350. Links: oostgevel schuur, rechts: binnenzijde schuur. Foto: E.M.C. Schonck | Ecoresult B.V.

Schuur 2 (zie Figuur 6):

- Schuur 2 is gelegen ten noorden van woning 348 en 350.
- De kopgevel aan de voorzijde van de schuur is opgetrokken uit baksteen. De buitenmuur is enkel laags.
- De overige zijden van de schuur zijn opgetrokken uit glas. Op de meeste plaatsen is het glas kapot en/of ontbreekt.
- Het gehele dak van de schuur ontbreekt, enkel de dakconstructie is nog aanwezig.
- De grond is afgewerkt met betonnen platen. Er groeien diverse planten tussen de betonnen platen waaronder braam, harig wilgenroosje, speedistel en zaailingen van zomereik en esdoorn.

Figuur 6: Schuur 2. Links: buitenzijde schuur, rechts: binnenzijde schuur. Foto: E.M.C. Schonck | Ecoresult B.V.

Overige schuren (zie Figuur 7):

- Verspreid over het plangebied bevinden zich nog diverse kleinere schuren. Ook deze schuren verkeren in slechte staat.
- Een deel van de schuren is opgetrokken uit houten platen, een deel van de schuren is opgetrokken uit baksteen en één schuurtje is opgetrokken uit golfplaten.
- Alle schuurtjes hebben een golfplaten dak.
- Bij alle schuurtjes ontbreken er delen, zowel in de houten afwerking, als in het golfplaten dak. Ook ramen en deuren ontbreken. Hierdoor is de binnenzijde van de schuurtjes toegankelijk.

Figuur 7: Overige schuren verspreid over het plangebied. Foto: E.M.C. Schonck | Ecoresult B.V.

Rest van het plangebied (zie Figuur 8):

- De rest van het plangebied is erg dicht begroeid.
- Er zijn diverse (pioniers) kruiden, bomen en struiken aanwezig in het plangebied zoals late guldenroede, heelblaadjes, ridderzuring, brandnetel, koninginnekruid, harig wilgenroosje, speerdistel, Jacobs kruiskruid, klaproos, witte honingklaver, goudgele honingklaver, brede lathyrus, braam, vlinderstruik, okkernoot, appelboom, zomereik, vijg, kastanje, knotwilg, esdoorn.
- Een deel van het plangebied bestaat uit weiland. Tijdens het veldbezoek liepen hier schapen en geiten. Een ander deel van het weiland was tijdens het veldbezoek kort gemaaid.
- Verder bevinden zich diverse rommelige plekken binnen het plangebied. Rommelige plekken bestaan uit snoeiafval en hopen met stenen.
- Binnen het plangebied én grenzend aan het plangebied is open water aanwezig. Binnen het plangebied is een slootje aanwezig, langs deze sloot staat rijbeplanting bestaande uit wilg. Grenzend aan het plangebied (noord, oost, west) bevinden zich soortgelijke slootjes.
- Verlichting is binnen het plangebied afwezig. Straatverlichting is enkel aanwezig aan de straatzijde van het plangebied door middel van lantaarnpalen.

Figuur 8: Rest van het plangebied. Links: weiland en rechts: dichtbegroeide deel. Foto: E.M.C. Schonck | Ecoresult B.V.

2.3 Geplande ingrepen

2.3.1 Omschrijving werkzaamheden

Het plangebied zal herontwikkeld worden. Dit houdt in ieder geval in:

- De huidige bebouwing (woningen en schuren) binnen het plangebied wordt gesloopt.
- Het plangebied wordt bouwrijp gemaakt.
- Het groen binnen het plangebied wordt verwijderd. Ook diverse bomen zullen worden verwijderd.
- Er worden 24 nieuwbouwwoningen gerealiseerd. Deze woningen zijn onderverdeeld in 7 vrijstaande woningen, 4 twee-onder-een-kapwoningen en 13 rijwoningen.
- De tuinen en het openbaargroen zullen opnieuw worden ingericht.
- Er worden diverse parkeerplaatsen aangelegd.

- In de noordwestelijke hoek van het plangebied is nog ruimte voor twee bouwkavels.

2.3.2 Methode uitvoering: materieel en werkwijze

De werkzaamheden worden met het nodige (zwaar) materieel uitgevoerd. De exacte methode van de werkzaamheden is bij ons vooralsnog onbekend.

2.3.3 Werkplanning, werktijden en realisatieperiode

Een gedetailleerde planning is nog niet beschikbaar. Een doorlooptijd van de werkzaamheden is nog niet bekend. De planning is deels afhankelijk van de conclusies uit voorliggende rapportage.

2.3.4 (Ontwerp)tekening

De ontwerp-tekening van dit project is te vinden in Figuur 9.

Figuur 9: Ontwerptekening van de nieuwe inrichting van het plangebied Buitendams 348-350, Hardinxveld-Giessendam. Bron: opdrachtgever

3 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden

3.1 Wet natuurbescherming

3.1.1 Natura 2000

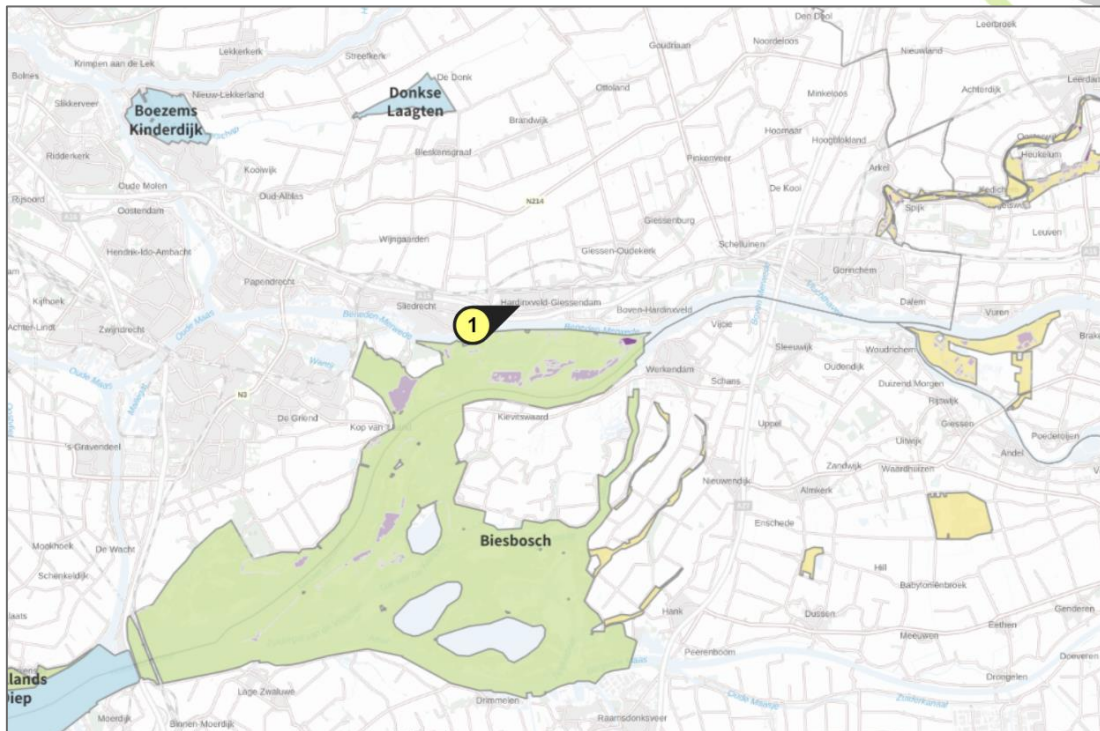
3.1.1.1 Stikstof

Het plangebied is niet gelegen in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Biesbosch op ca 800 m ten zuiden van het plangebied (Figuur 10). Delen van dit gebied hebben stikstofgevoelige habitats. Op grotere afstand van het plangebied bevinden zich Natura 2000-gebieden Donkse Laagten (ca 6,8 km), Boezems Kinderdijk (ca 11,5 km) en Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem (ca 12 km).

De werkzaamheden omvatten de sloop van de huidige bebouwing (twee woningen en schuren) en het realiseren van vierentwintig nieuwbouwwoningen. De werkzaamheden in de aanlegfase vallen onder de partiële vrijstelling zoals genoemd in de paragraaf toetsing stikstofemissies Natura 2000 in de bijlage. Een nadere toetsing is voor de aanlegfase op het component stikstofdepositie niet nodig.

In de gebruiksfase zal er uitgegaan worden van gasvrije bebouwing (geen stikstofdepositie als gevolg van gasverbranding in het gebouw zelf), maar het gebruik van het plangebied zal wel veranderen. In 2021 heeft Econsultancy³ een naderonderzoek uitgevoerd naar de stikstofdepositie van de voorgenomen werkzaamheden. Uit dit onderzoek is gebleken dat het projecteffect ten gevolge van de gebruiksfase kleiner is of gelijk is aan 0,00 mol/ha/jaar. Het beoogde plan zorgt niet voor een toename in stikstofdepositie. Op basis van deze uitkomst kunnen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden op voorhand worden uitgesloten.

³ Berends, 2021

Figuur 10: Plangebied Buitendams 348-350, Hardinxveld-Giessendam (gele speld) en de nabijgelegen Natura 2000-gebieden Biesbosch (groen), Boezemskinderdijk en Donkse Laagten (blauw) en Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem (geel) en stikstofgevoelige habitats (paars). Bron: AERIUS 2021

3.1.1.2 Overige verstoringsvormen

Negatieve effecten als gevolg van overige verstoringsvormen dan stikstofdepositie (zoals geluid, trillingen, verlichting, mechanische effecten of menselijke aanwezigheid) zijn uitgesloten wegens de grote afstand tussen het plangebied en het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied.

3.2 Omgevingsverordening Zuid-Holland

3.2.1 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied is niet gelegen in het Natuurnetwerk Nederland (NNN), zie Figuur 11. Het dichtstbijzijnde onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is natuurgebied de Biesbosch. Dit natuurgebied ligt op circa 800 meter ten zuiden van het plangebied.

In de provincie Zuid-Holland is een toetsing van externe werking niet noodzakelijk. Nader (veld)onderzoek is niet noodzakelijk. De Omgevingsverordening Zuid-Holland wordt niet overtreden.

3.2.2 Belangrijk weidevogelgebied

Het plangebied is niet gelegen in een Belangrijk weidevogelgebied. Diverse polders ten zuiden van Molenaarsgraaf, zijn bestemd als 'Belangrijk weidevogelgebied'. De dichtstbijzijnde polder bevindt zich op ca 3,1 km ten noorden van het plangebied (zie Figuur 11).

In de provincie Zuid-Holland is een toetsing van externe werking niet noodzakelijk. Nader (veld)onderzoek is niet noodzakelijk. De Omgevingsverordening Zuid-Holland wordt niet overtreden.

3.2.3 Strategische reservering natuur

Het dichtstbijzijnde gebied dat aangewezen is voor Strategische reservering natuur betreft een groenstrook ten zuiden van de watergang Grootte of Achterwaterschap, gelegen ten zuiden van Nieuw-Lekkerland. Dit gebied bevindt zich op ca 9 km ten noordwesten van het plangebied (zie Figuur 11).

In de provincie Zuid-Holland is een toetsing van externe werking niet noodzakelijk. Nader (veld)onderzoek is niet noodzakelijk. De Omgevingsverordening Zuid-Holland wordt niet overtreden.

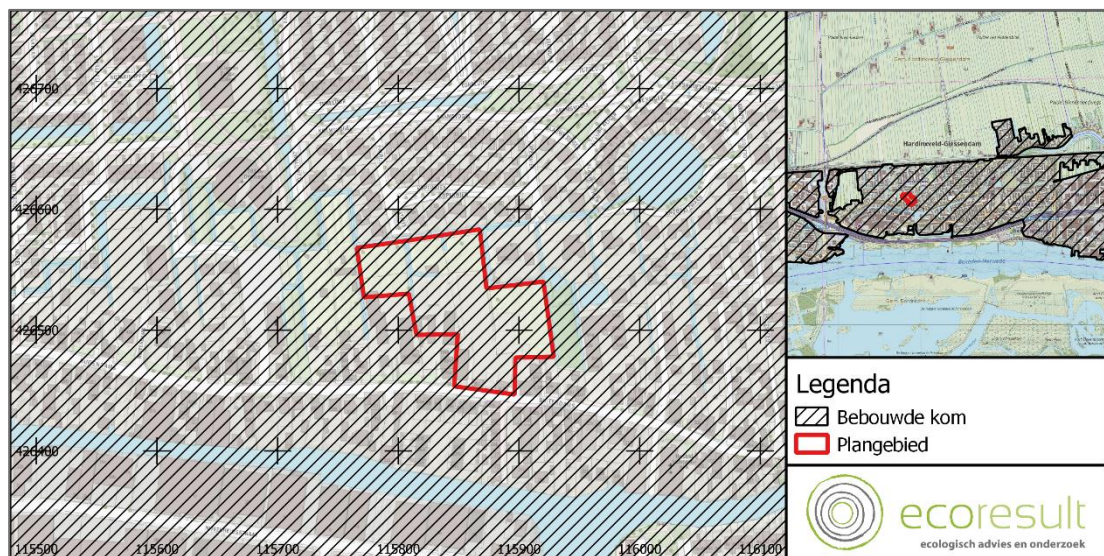

Figuur 11: Ligging plangebied Buitendams 348-350, Hardinxveld-Giessendam (rode stip) ten opzichte van in de omgeving aanwezige delen van het Natuurnetwerk Nederland, Strategische reservering natuur en Belangrijk weidevogelgebied. Bron: <https://pzh.maps.arcgis.com>

4 Beschermde houtopstanden

4.1 Wet natuurbescherming

Er worden voor deze ontwikkeling diverse bomen gekapt. Het plangebied bevindt zich echter binnen de bebouwde kom van Hardinxveld-Giessendam (zie Figuur 12). Vanwege de ligging van het plangebied binnen de bebouwde kom is de Wet natuurbescherming, onderdeel houtopstanden niet van toepassing.

Figuur 12: Het plangebied Buitendams 348-350, Hardinxveld-Giessendam, gelegen binnen de bebouwde kom (gearceerd) van Hardinxveld-Giessendam. Kaartbron: OpenTopo.

4.2 Omgevingsvergunning

Wellicht is voor het verwijderen van de bomen wel een omgevingsvergunning activiteit kappen van de gemeente nodig. In de bomenverordening van uw gemeente ligt vast voor welke houtopstanden deze vergunning nodig is.

5 Onderzoeksresultaten beschermde soorten

5.1 Soorten Vogelrichtlijn

5.1.1 Bronnenonderzoek

5.1.1.1 Nationale Databank Flora en Fauna

Tabel 1: Waargenomen vogels met jaarrond beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen in de afgelopen 5 jaar binnen een afstand van 5 km van het plangebied Buitendams 348-350, Hardinxveld-Giessendam. Bron: NDFF-uitvoerportal, geraadpleegd op 12-07-2022.

Soort	Beschermingscategorie
Boomvalk	Categorie 4
Buizerd	Categorie 4
Steenuil	Categorie 1
Gierzwaluw	Categorie 2
Grote gele kwikstaart	Categorie 3
Havik	Categorie 4
Huismus	Categorie 2
Kerkuil	Categorie 3
Ooievaar	Categorie 3
Ransuil	Categorie 4
Roek	Categorie 2
Slechtvalk	Categorie 3
Sperwer	Categorie 4
Wespendief	Categorie 4
Categorie 1: Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats. Categorie 2: Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing. Categorie 3: Nesten van vogels (niet-koloniebroeders), die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. Categorie 4: Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.	

5.1.2 Verkennend veldonderzoek

5.1.2.1 Jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten in gebouwen. Voor zowel huismus als gierzwaluw zijn mogelijkheden in de woningen 348 en 350 om vaste rust en verblijfplaatsen te herbergen. De schuren binnen het plangebied zijn echter ongeschikt voor gierzwaluw. Huismus kan tot broeden komen onder de pannendaken (zie Figuur 13). Huismussen kunnen de ruimte onder het dak van woning 348 bereiken door de openingen

onder de golvende pannen, ook op de plekken in het dak waar pannen ontbreken kan huismus het dak bereiken. De ruimte langs de kantpannen aan de kopgevels bieden onvoldoende ruimte voor huismus om het dak te bereiken. De onderste rij pannen van woning 350 zijn dicht gemaakt, echter is hier op diverse plaatsen voldoende ruimte voor huismus aanwezig om het dak te bereiken. Ook de overige schuren binnen het plangebied zijn potentieel geschikt om een vaste rust- of verblijfplaats van huismus te herbergen. Huismus kan de balkenconstructie gebruiken om zijn nest op te bouwen. Tijdens het veldbezoek zijn huismussen (adulten en juvenielen) waargenomen in de dakgoten van beide woningen én in het groen binnen het plangebied. Aan de voorzijde van woning 348, onder het pannendak is tijdens het veldbezoek een nest van huismus aangetroffen. Potentieel essentieel functioneel leefgebied voor huismus is aanwezig binnen het plangebied.

Figuur 13: Ruimte onder het pannendak van woning 348. De foto rechts geeft de locatie van het huismusnest weer aan de voorzijde van woning 348. Foto: E.M.C. Schonck | Ecoresult B.V.

Ook gierzwaluw kan een nestplaats hebben onder het pannendak van beide woningen. Echter wordt niet verwacht dat gierzwaluwen het pannendak bereiken via dezelfde weg als huismussen dat doen. Er is namelijk nauwelijks ruimte aanwezig tussen de houten afwerking van de dakgoot en de buitenmuur. Gierzwaluwen zullen niet over de dakgoot vliegen om de ruimte onder het pannen dak te bereiken. Ook de ruimte langs de kantpannen aan de kopgevels bieden onvoldoende ruimte voor gierzwaluw om het dak te bereiken. Er zijn op diverse plaatsen pannen die ontbreken en/of scheefliggen en onderdelen van de houten afwerking van de dakgoot die ontbreken. Dit zijn plaatsen waar gierzwaluw gebruik van kan maken. Tijdens het veldbezoek zijn tientallen overvliegende gierzwaluwen waargenomen. Tijdens eerder onderzoek, uitgevoerd door Econsultancy, zijn twee nestplaatsen van gierzwaluw aangetroffen onder de dakgoten aan de achterzijde van woning 350 (Econsultancy, 2017).

Figuur 14: Plaatsen waar gierzwaluwen de ruimte onder het pannendak van de woningen kunnen bereiken. Foto: E.M.C. Schonck | Ecoresult B.V.

Voor uilensoorten zoals kerkuil en steenuil herbergt het plangebied diverse geschikte broedplaatsen. Steenuil en kerkuil kunnen de ruimte in schuur 1 én in de overige schuurtjes gebruiken als broedplaats. De twee woningen binnen het plangebied én schuur 2 bieden echter geen geschikte broedplaatsen. Tijdens het veldbezoek zijn er geen sporen zoals braakballen en uitwerpselen van steenuil en/of kerkuil aangetroffen. Het plangebied en de nabije omgeving zijn geschikt als leefgebied voor zowel steenuil als kerkuil. Ten noorden, oosten en westen van het plangebied bevinden zich vele weilanden. Volgens de gegevens uit NDFF zijn er diverse waarnemingen van steenuil en kerkuil bekend in de nabije omgeving van het plangebied. De dichtstbijzijnde waarnemingen van steenuil en kerkuil bevinden zich op ca 650 meter ten westen van het plangebied. Uit eerder onderzoek, uitgevoerd door Econsultancy, blijkt dat een kerkuil een vaste rust- en verblijfplaats had in de ruimte tussen de plafondplaten en het dak van schuur 2 (Econsultancy, 2017). Het dak van schuur 2 is inmiddels verwijderd. Er zijn tijdens dit onderzoek geen verblijfplaatsen van steenuil aangetroffen binnen het plangebied. Echter geeft de uilenwerkgroep aan dat er minstens één koppel steenuilen een verblijfplaats heeft in de knotwilgen langs de watergang binnen het plangebied (Econsultancy, 2017).

Voor oehoe en ooievaar zijn geen geschikte plekken in het plangebied aanwezig. Nestkasten, nestpalen en ooievaarsnesten zijn afwezig binnen het plangebied. Voor slechtvalk is het plangebied ongeschikt. De bebouwing is voor deze soort te laag en er bevinden zich in het plangebied geen nestkasten gericht op deze soort. Grote gele kwikstaart wordt niet verwacht binnen het plangebied wegens het ontbreken van snelstromende watergangen. Nestplaatsen bevinden zich vaak onder bruggetjes of duikers nabij dit habitat. Een incidenteel foeragerende vogel op het dak kan niet worden uitgesloten.

Binnen de begrenzing van het plangebied zijn diverse grote bomen of bosschages aanwezig. Tijdens het verkennend veldonderzoek zijn in de bomen binnen het plangebied geen nesten waargenomen die kunnen dienen als vaste rust- en verblijfplaats van vogels met jaarrond beschermde nesten in bomen. Mede op basis hiervan kan aanwezigheid van soorten als ransuil, boomvalk, buizerd, havik, sperwer en roek worden uitgesloten. Er is tijdens het veldbezoek 1 nest waargenomen, maar deze was ten tijde van het veldbezoek in gebruik door ekster.

*Figuur 15: Schuurtje binnen het plangebied die potentieel geschikt is als broedplaats voor steenuil en/of kerkuil.
Foto: E.M.C. Schonck | Ecoresult B.V.*

5.1.2.2 Niet jaarrond beschermde nesten

De woningen binnen plangebied zijn geschikt voor vogels met niet jaarrond beschermde nesten, zoals de spreeuw, boomkruiper, koolmees en pimpelmees (zogenaamde Categorie 5-soorten). Er zijn geschikte invliegmogelijkheden onder de daken, maar ook is er één nestkast aanwezig aan de gevel van een van de schuren. Tijdens het veldbezoek zijn geen spreeuwen waargenomen. Er zijn wel twee koolmezen aangetroffen aan de achterzijde van woning 350. Het groen binnen het plangebied is geschikt voor vogels met niet jaarrond beschermde nesten zoals ekster. In een van de bomen in het noordelijke deel van het plangebied is een nest van ekster aangetroffen.

5.1.2.3 Algemene broedvogels

Het plangebied is tevens geschikt als voortplantingsplaats voor algemene broedvogels, zoals kauw, houtduif, Turkse tortel, merel, winterkoning, witte kwikstaart en tijtjaf. Nestindicatief gedrag van kauw is waargenomen op de schoorsteen van woning 348. De overige bovengenoemde soorten zijn waargenomen in het groen binnen het plangebied. Op de watergangen binnen én grenzend aan het plangebied is wilde eend waargenomen.

5.1.3 Effectbeoordeling en toetsing

5.1.3.1 Jaarrond beschermde nesten

Potentieel geschikte voortplantingsplaatsen of vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel leefgebied van soorten met jaarrond beschermde nesten in bebouwing zijn in het plangebied aanwezig. Huismussen en gierzwaluwen kunnen in de ruimte onder het dak van woning 348 en woning 350 tot broeden komen. Ook de dakconstructies van de overige schuren zijn potentieel geschikt als verblijfplaats voor huismus. Het groen binnen het plangebied is mogelijk een essentieel onderdeel van het functioneel leefgebied van huismus. Voor steenuil en kerkuil is het plangebied

geschikt. Deze uilensoorten kunnen tot broeden komen in de schuren binnen het plangebied. Ook de knotwilgen langs de watergang zijn potentieel geschikt als verblijfplaats voor steenuil. Door de voorgenomen sloopwerkzaamheden binnen het plangebied kunnen permanente schadelijke effecten optreden op eventueel aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw, steenuil en kerkuil en functioneel leefgebied van huismus, steenuil en kerkuil. Verbodsbepalingen Art. 3.1 lid 2 (zie Tabel 8) van de Wnb kunnen worden overtreden. Nader veldonderzoek naar huismus, gierzwaluw, steenuil en kerkuil is nodig om te bepalen of vaste rust- en verblijfplaatsen en/of essentieel functioneel leefgebied in het plangebied aanwezig zijn. Het plangebied is voor overige soorten met jaarrond beschermde nesten ongeschikt. Negatieve effecten zijn op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk (zie Hoofdstuk 6).

5.1.3.2 Niet jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is potentieel geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen vogels met niet-jaarrond beschermde nesten. Vogels met niet jaarrond beschermde nesten (Categorie 5) zijn vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan en die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In dezen zijn er geen ecologische omstandigheden waardoor Categorie 5-soorten in het plangebied jaarrond beschermd dienen te zijn. Het betreft lokaal en regionaal algemene vogelsoorten. In de directe omgeving zijn voldoende geschikte structuren die als alternatief gebruikt kunnen worden.

Schadelijke effecten op bezette nesten van Categorie 5-soorten vogels zijn te voorkomen door de werkzaamheden buiten de broedperiode uit te voeren (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord), zie Hoofdstuk 6.

5.1.3.3 Algemene vogels

Het plangebied en de directe omgeving van het plangebied zijn potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels. Nesten van algemene vogels vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van de wet. Schadelijke effecten op bezette nesten van algemene vogels zijn te voorkomen door de werkzaamheden buiten de broedperiode uit te voeren (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord), zie Hoofdstuk 6.

5.2 Soorten Habitatrichtlijn

5.2.1 Bronnenonderzoek

5.2.1.1 Nationale Databank Flora en Fauna

Tabel 2: Waargenomen Habitatrichtlijnsoorten in de afgelopen 5 jaar binnen een afstand van 5 km van het plangebied: Buitendams 348-350, Hardinxveld-Giessendam. Bron: NDFF-uitvoerportaal, geraadpleegd 12-07-2022.

Soort	Soortgroep
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren - Vleermuizen
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren - Vleermuizen
Laatvlieger	Zoogdieren - Vleermuizen
Meervleermuis	Zoogdieren - Vleermuizen
Rosse vleermuis	Zoogdieren - Vleermuizen
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren - Vleermuizen
Bever	Zoogdieren - Overig
Heikikker	Amfibieën
Poelkikker	Amfibieën
Rugstreeppad	Amfibieën
Noordzeehouting	Vissen
Rivierrombout	Libellen
Platte schijfhoren	Weekdieren

5.2.2 Verkennend veldonderzoek

5.2.2.1 Vleermuizen

De bebouwing binnen het plangebied biedt potentie voor vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. De woningen in het plangebied bevatten meerdere gaten en kieren zoals dakpannen en delen van de houten afwerking van de dakgoot die ontbreken welke toegang geven tot de ruimte onder het dak (zie Figuur 14). Ook zijn er kieren/spleten aanwezig in de gevel aan de achterzijde van beide woningen, bijvoorbeeld stukken steen die zijn afgebrokkeld. Bij beide woningen zijn vleermuiskasten van het type VK MP 04 aan de gevel bevestigd. De kasten zijn tijdens het veldbezoek gecontroleerd, maar waren ten tijde van het bezoek niet in gebruik. Ook de schuren binnen het plangebied zijn geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. Bij schuur 1 is er bijvoorbeeld ruimte achter het boeiiboord aanwezig die toegankelijk is voor vleermuizen. Maar ook de ruimte achter de houten planken bij de overige schuren kunnen een verblijfplaats van vleermuizen herbergen (zie Figuur 16). Schuur 2 is ongeschikt voor gebouwbewonende vleermuizen, deze schuur is erg open en er is geen ruimte aanwezig waar vleermuizen kunnen verblijven.

*Figuur 16: Potentiële verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in de schuren binnen het plangebied.
Foto: E.M.C. Schonck | Ecoresult B.V.*

Uit eerder onderzoek, uitgevoerd door Econsultancy, blijkt dat er diverse verblijfplaatsen van vleermuizen zijn aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn twee zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen, één bevond zich onder de nokpan van woning 350 en de andere verblijfplaats bevond zich onder een dakpan aan de achterzijde van 348. Ook is er een zomerverblijfplaats van gewone grootoorvleermuis vastgesteld. De exacte locatie van deze verblijfplaats is echter niet bekend. Tevens zijn er drie paarverblijfplaatsen aangetroffen binnen het plangebied. Het gaat om twee paarverblijfplaatsen van gewone grootoorvleermuis en één paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis. Eén paarverblijfplaats van gewone grootoorvleermuis bevond zich aan de achterzijde van woning 350, twee individuen maakten gebruik van dit verblijf. Het andere paarverblijf bevond zich in het bijgebouwtje van schuur 2. De paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis is aangetroffen aan de voorzijde van woning 348 (Econsultancy, 2017).

De verwachte soorten zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis. Het plangebied kan voor deze soorten potentieel een functie hebben als zomer-, kraam- en paar- en winterverblijfplaats (zie Tabel 4). Het laatste verblijftype (winterverblijfplaats) geldt voor enkele solitaire dieren. Massawinterverblijfplaatsen zijn in het plangebied uitgesloten door geringe hoogte en laag temperatuur regulerend vermogen van de bebouwing. Verblijfplaatsen van meervleermuis kunnen niet op voorhand worden uitgesloten binnen het plangebied. Volgens de verspreidingsgegevens uit NDFF worden meervleermuizen aangetroffen in de nabije omgeving van het plangebied. De dichtstbijzijnde waarneming van meervleermuis is een waarneming van een uitvliegend dier in Giessenburg (NDFF). De afstand tussen verblijfplaats en jachtgebied worden voornamelijk via kanalen, beken, vaarten en brede sloten afgelegd. Het plangebied is gelegen nabij de 'Beneden Merwede'. Deze watergang kan door meervleermuis gebruikt worden als vliegroute.

De bebouwing rondom het plangebied is eveneens potentieel geschikt voor de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in ruimtes onder dakpannen daken en open stootvoegen die toegang bieden tot de luchtpouw.

Tijdens het veldbezoek zijn de bomen (wilg, zomereik, appelboom, okkernoot) binnen het plangebied geïnspecteerd op aanwezige holten en scheuren. Er zijn geen holten aangetroffen waardoor verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zoals rosse vleermuis en watervleermuis niet worden verwacht binnen het plangebied. Een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in een van de bomen kan echter niet op voorhand worden uitgesloten. Ruige dwergvleermuizen zijn in de paarperiode niet kieskeurig en hebben bijvoorbeeld maar een klein stukje loshangend schors nodig o.i.d. dat gebruikt kan worden als paarverblijfplaats.

Er zijn binnen het plangebied diverse structuren (lijnvormige elementen, zoals de bomenrij en watergang) aanwezig die onderdeel kunnen zijn van een vliegroute⁴. In de omgeving zijn dit soort structuren op meerdere plaatsen aanwezig (zoals de bomenrij langs de Kramsvogel of de bomenrij en watergang verderop in de straat). De bomen en slootjes binnen het plangebied maken hierdoor geen onderdeel uit van een essentiële vliegroute. Wat betreft foerageergebied zijn er enkele groenstructuren aanwezig binnen het plangebied waar vleermuizen kunnen foerageren. Binnen het plangebied is er geen sprake van essentieel foerageergebied. In de nabije omgeving zijn voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig, bijvoorbeeld de polder op enkele afstand ten westen van het plangebied, het Westpark ten noordoosten van het plangebied. Op grotere afstand van het plangebied bevindt zich natuurgebied de Biesbosch en vele polders waar vleermuizen kunnen foerageren.

Tabel 3: De vleermuissoorten en bijbehorende ecologische functies die verwacht worden binnen het plangebied Buitendams 348-350.

Soort	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Massawinter-verblijfplaats	Essentieel foerageergebied	Essentiële vliegroute
Gewone dwergvleermuis							
Ruige dwergvleermuis							
Gewone grootoorvleermuis							
Laatvlieger							
Meervleermuis							

5.2.2.2 Overige zoogdieren

De aanwezigheid van bever kan op voorhand worden uitgesloten door de afwezigheid van (groot) open water binnen het plangebied. De aanwezige slootjes binnen het plangebied zijn niet geschikt

⁴ Een vliegroute is essentieel wanneer er geen goede alternatieve vliegroute is om vanuit de verblijfplaats het betreffende foerageergebied te bereiken dan wel dat er wel een alternatieve vliegroute is, maar het gebruik hiervan kost vergeleken met de originele vliegroute te veel energie (te ver omvliegen of te onbeschut). Een foerageergebied is van essentieel belang voor het functioneren van de verblijfplaats wanneer er geen alternatieve foerageergebieden zijn om de eventuele aantasting ervan op te vangen.

voor bever. Tevens zijn er tijdens het veldbezoek geen bewoningssporen (beverburcht), graafsporen of knaagsporen aangetroffen.

5.2.2.3 Amfibieën

Het plangebied is ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van heikikker, poelkikker en rugstreeppad. Geschikt voortplantingswater is in niet aanwezig binnen het plangebied. Binnen het plangebied zijn er enkele slootjes aanwezig maar er wordt niet verwacht dat deze gebruikt worden als voortplantingswater door heikikker, poelkikker en rugstreeppad. Tijdens het veldbezoek zijn er in de sloten geen exemplaren van heikikker en/of rugstreeppad waargenomen, ook zijn er geen eiklompjes, kikkerkvisjes en/of dikkopjes waargenomen. De poelkikker is een zon- en warmte minnende soort en heeft een voorkeur voor onbeschaduwde wateren. De poelkikker heeft een voorkeur voor goed begroeide oeverzones en houdt van voedselarm en schoon water. Door de bomenrijen langs de sloten binnen het plangebied liggen deze in de schaduw. De heikikker heeft een voorkeur voor heide, hoogveen, laagveen en halfnatuurlijk grasland. De heikikker wordt nauwelijks aangetroffen nabij infrastructuur en bebouwing. Ook zijn de sloten niet geschikt als voortplantingswater van rugstreeppad. Rugstreeppadden hebben een voorkeur voor ondiepe wateren die snel opwarmen. Dichtstbijzijnde waarnemingen van de heikikker en poelkikker zijn waargenomen in de polders ten noorden van het plangebied (ca 850 m). De dichtstbijzijnde waarneming van rugstreeppad is waargenomen in de polders ten westen van het plangebied (ca 600 m). Vanwege de vele doorgaande wegen die liggen tussen het plangebied en bekende populaties, is het plangebied onbereikbaar voor de heikikker, poelkikker en rugstreeppad. De aanwezigheid van amfibieën die beschermd zijn onder de habitatrichtlijn worden hierdoor op voorhand uitgesloten.

5.2.2.4 Vissen

De aanwezigheid van Noordzeehouting binnen het plangebied wordt op voorhand uitgesloten. Deze soort komt niet voor in kleine slootjes, enkel in grote rivieren en kustwateren. De waarnemingen uit NDFF zijn waarnemingen afkomstig uit de Nieuwe Merwede.

5.2.2.5 Libellen

Het plangebied is ongeschikt voor rivierrombout. Deze soort komt voor in rivieren of grote beken, voornamelijk op plaatsen waar zand of slib is afgezet. Dit type habitat ontbreekt binnen het plangebied. De aanwezigheid van de rivierrombout wordt op voorhand uitgesloten.

5.2.2.6 Weekdieren

Voor platte schijfhoren is het plangebied ongeschikt. De soort komt voor in schone, rijk begroeide wateren in laagveengebieden. Dichtstbijzijnde waarnemingen van platte schijfhoren zijn afkomstig uit de polders nabij Oud-Alblas, Wijngaarden en Molenaarsgraaf. Tevens staan de slootjes binnen het plangebied niet in verbinding met de sloten in de polder.

5.2.3 Effectbeoordeling en toetsing

Aanwezigheid van vleermuizen in gebouwen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootvleermuis, laatvlieger en meervleermuis) is binnen het plangebied niet uit te sluiten. Deze soorten kunnen diverse verblijfplaatsen (paar, kraam, zomer, winter) hebben in de woningen en schuren binnen het plangebied. De sloopwerkzaamheden kunnen invloed hebben op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen. De aanwezigheid van zomer- en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in de bomen binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten. Potentieel essentieel functioneel leefgebied is niet aanwezig binnen het plangebied. De verbodsbepalingen Art 3.5 lid 2 en 4 (zie Tabel 8) van de Wnb worden mogelijk overtreden. Nader onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen is noodzakelijk (zie Hoofdstuk 6).

Het plangebied is voor overige soorten welke beschermd zijn onder de Habitatrichtlijn ongeschikt. Negatieve effecten zijn op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

5.3 Nationaal beschermde soorten

5.3.1 Bronnenonderzoek

5.3.1.1 Nationale Databank Flora en Fauna

Tabel 4: Waargenomen Nationaal beschermde soorten (Andere soorten § 3.3 Wnb) in de afgelopen 5 jaar binnen een afstand van 5 km van het plangebied: Buitendams 348-350, Hardinxveld-Giessendam. Bron: NDFF-uitvoerportaal, geraadpleegd 12-07-2022.

Soort	Soortgroep	Provinciale vrijstelling	Soort	Soortgroep	Provinciale vrijstelling
Gewone zeehond	Zeezoogdieren	Nee	Steenmarter	Zoogdieren	Nee
Boommarter	Zoogdieren	Nee	Veldmuis	Zoogdieren	Ja
Bosmuis	Zoogdieren	Ja	Vos	Zoogdieren	Ja
Bunzing	Zoogdieren	Ja	Wezel	Zoogdieren	Ja
Das	Zoogdieren	Nee	Woelrat	Zoogdieren	Ja
Dwergmuis	Zoogdieren	Ja	Bastaardkikker	Amfibieën	Ja
Egel	Zoogdieren	Ja	Bruine kikker	Amfibieën	Ja
Gewone bosspitsmuis	Zoogdieren	Ja	Gewone pad	Amfibieën	Ja
Haas	Zoogdieren	Ja	Kleine watersalamander	Amfibieën	Ja
Hermelijn	Zoogdieren	Ja	Meerkikker	Amfibieën	Ja
Huisspitsmuis	Zoogdieren	Ja	Grote modderkruiper	Vissen	Nee
Konijn	Zoogdieren	Ja	Grote vos	Dagvlinders	Nee
Ree	Zoogdieren	Ja	Grote weerschijnvlinder	Dagvlinders	Nee
Rosse woelmuis	Zoogdieren	Ja			

5.3.2 Verkennend veldonderzoek

5.3.2.1 Zoogdieren

Het plangebied en de directe omgeving zijn potentieel geschikt voor algemene soorten waarvoor in Zuid-Holland een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreft o.a. de egel en verschillende soorten (spits-) muizen. Bomen met holten zijn afwezig, waardoor aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied van boomarter is uitgesloten. Open water is in het plangebied afwezig. Daardoor is het plangebied ongeschikt voor zeezoogdieren als gewone zeehond. Vaste rust- en verblijfplaatsen van dassen worden op voorhand uitgesloten binnen het plangebied. Binnen het plangebied is er geen burcht aanwezig en tijdens het veldbezoek zijn er geen sporen van dassen aangetroffen.

Het plangebied is potentieel geschikt voor nationaal beschermde marters zoals steenmarter (maar ook voor vrijgestelde marters zoals bunzing en hermelijn). Tijdens het veldbezoek zijn er geen (konijnen) holen aangetroffen maar wel andere plekken die als verblijfplaats gebruikt kunnen worden. Het groen binnen het plangebied beschikt over takkenhopen en dichtbegroeid struweel. Dit zijn plaatsen waar marters kunnen schuilen en die als rustplaats gebruikt kunnen worden. De rommelige hoekjes, zoals stapels met stenen, hout en snoeiafval kunnen ook door steenmarters gebruikt worden als verblijfplaats (zie Figuur 17). Ook de ruimtes in de schuren zijn toegankelijk voor steenmarter. Tevens is het plangebied geschikt als foerageergebied. Op de weilanden en in de begroeide delen kunnen marters jagen op muizen en hazen, maar ook langs de sloten kan voedsel gevonden worden. In de schuren zijn tijdens het veldbezoek geen poepsporen van marters aangetroffen. Wél zijn er op diverse plaatsen in de schuren botten en veren van vogels aangetroffen (zie Figuur 17). Dit kan wijzen op de aanwezigheid van marters, maar ook op de aanwezigheid van bijvoorbeeld vos of roofvogels. Volgens de verspiedingsgegevens van NDFF komt de steenmarter voor in de nabije omgeving van het plangebied.

Figuur 17: De linker foto laat een voorbeeld van een 'rommelig' plekje zien binnen het plangebied. De rechterfoto geeft de aangetroffen veren/botten weer in één van de stallen binnen het plangebied. Foto: E.M.C. Schonck | Ecoresult B.V.

5.3.2.2 Amfibieën en reptielen

Het plangebied is geschikt als terrestrisch habitat én als voortplantingshabitat voor Nationaal beschermde soorten amfibieën waarvoor in Zuid-Holland een vrijstelling geldt, zoals gewone pad

en bruine kikker. Tijdens het veldbezoek zijn er in het struweel meerdere juveniele bruine kikkers waargenomen. De aanwezigheid van overige beschermde, en niet vrijgestelde amfibieën (alpenwatersalamander of vinpootsalamander) is uitgesloten wegens het ontbreken van geschikt habitat. Ten slotte komen populaties van deze soorten niet voor in de nabije omgeving van het plangebied.

5.3.2.3 Vissen

Voor grote modderkruiper is het plangebied ongeschikt. De soort komt voor in ondiepe wateren met een dikke modderlaag. Dichtstbijzijnde waarnemingen van grote modderkruiper zijn afkomstig uit de polders ten noorden van het plangebied. Tevens staan de slootjes binnen het plangebied niet in verbinding met de sloten in de polder.

5.3.2.4 Dagvlinders

Het plangebied herbergt geen geschikt habitat voor beschermde dagvlinders, zoals grote vos en grote weerschijnvlinder. Grote vos komt voor in vochtige bossen en boomgaarden en op andere plaatsen met grote vrijstaande bomen. Waardplanten van de soort zijn voornamelijk iep, maar ook zoete kers en sommige wilgensoorten. Grote weerschijnvlinder komt voor in vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen bomen in beekdalen. Waardplanten van de soort zijn diverse wilgensoorten waaronder boswilg en grauwe wilg. Hoewel er meerdere knotwilgen aanwezig zijn binnen het plangebied, blijft geschikt habitat afwezig. Beide vlindersoorten zijn zeer zeldzaam in Nederland. Aanwezigheid van grote weerschijnvlinder en grote vos binnen het plangebied wordt op voorhand uitgesloten.

5.3.2.5 Vaatplanten

Tijdens het verkennend veldonderzoek zijn geen beschermde planten aangetroffen. Daarnaast zijn er geen waarnemingen bekend van beschermde vaatplanten in én in de nabije omgeving van het plangebied (NDFF).

5.3.3 Effectbeoordeling en toetsing

Het plangebied is potentieel geschikt voor Nationaal beschermde marters zoals steenmarter (maar ook vrijgestelde marters zoals bunzing en hermelijn). De rommelige plekjes, de schuren en het dichtbegroeide struweel kunnen dienen als verblijfplaats van marters. Wanneer de schuren worden gesloopt en groen wordt verwijderd zijn negatieve effecten op steenmarter niet op voorhand uit te sluiten. De verbodsbepalingen Art 3.10 lid 1b (zie Tabel 8) van de Wnb worden mogelijk overtreden. Nader onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen van steenmarter is noodzakelijk (zie Hoofdstuk 6).

Tevens is het plangebied geschikt voor Nationaal beschermde soorten waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt, zoals algemene (spits)muizen, egel, vos, gewone pad en bruine kikker. Negatieve effecten op deze soorten zijn niet op voorhand uit te sluiten, maar nader onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht. Dit houdt in dat schadelijke effecten op soorten zoals gewone pad, bruine kikker, egel, vos en muizen zoveel

mogelijk dienen te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden, of daar direct aan voorafgaand.

Voor overige vrijgestelde en niet-vrijgestelde Nationaal beschermde soorten is het plangebied ongeschikt. Negatieve effecten zijn op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

5.4 Invasieve exoten

Tijdens het veldbezoek zijn geen invasieve exoten vastgesteld in het plangebied. Uitheemse duizendknopen, reuzenberenklauw en/of andere invasieve exoten zijn niet aanwezig.

6 Vervolgstappen

6.1 Algemeen

In voorliggend hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de op basis van de effectbeoordelingen benodigde nader onderzoeken en mogelijk verdere vervolgstappen.

6.2 Beschermde gebieden

In Tabel 5 is in een overzicht te vinden of en indien van toepassing welke vervolgstappen er genomen dienen te worden met betrekking tot beschermde gebieden. Aanvullend onderzoek naar mogelijke bijdragen van stikstofdepositie als gevolg van de gebruiksfase in de vorm van een AERIUS-berekening is in 2021 uitgevoerd door Econsultancy⁵. Het beoogde plan zorgt niet voor een toename in stikstofdepositie. Op basis van deze uitkomst kunnen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden op voorhand worden uitgesloten.

Tabel 5: Tabel met verwachte effecten van de ontwikkeling op beschermde gebieden en de te nemen vervolgstappen.

Type	Afstand tot plangebied	Negatief effect	Nader onderzoek	Mitigerende maatregelen	Ontheffing
Natura 2000	800 m	Nee	Nee	Nee	Nee
Natuurnetwerk Nederland	800 m	Nee	Nee	Nee	Nee
Weidevogelleefgebied	3,1 km	Nee	Nee	Nee	Nee
Strategische Reservering Natuur	9 km	Nee	Nee	Nee	Nee
Beschermde houtopstanden	N.V.T.	Nee	Nee	Nee	Nee

6.3 Beschermde soorten

In Tabel 6 is een overzicht te vinden of en indien van toepassing welke vervolgstappen er genomen dienen te worden met betrekking tot beschermde soorten. Voor voorliggend plan is er nader onderzoek nodig naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied van huismus, vaste rust- en verblijfplaatsen van gierzwaluw, kerkuil, steenuil, vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis en laatvlieger) en steenmarter.

⁵ Berends, 2021

Tabel 6: Mogelijk aanwezige beschermde soorten binnen het plangebied, de verwachte functies en te nemen vervolgstappen.

Beschermingsregime	Soortgroep	Soort	Geschikt / aanwezig	Functie	Negatief effect*	Nader onderzoek****	Ontheffing nodig	(Mitigerende) maatregelen (aantal)
Vogelrichtlijn	Vogels met jaarrond beschermde nesten	Huismus	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats en functioneel leefgebied	Mogelijk	Ja, door middel van 2 bezoeken in de periode 1 april – 15 mei, of 4 bezoeken tussen 20 maart en 20 juni. De tussenliggende tijd tussen de veldonderzoeken is minimaal 10 dagen.	Mogelijk	Mogelijk
		Gierzwaluw	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats	Mogelijk	Ja, door middel van 3 bezoeken in de periode 1 juni – 15 juli. De tussenliggende tijd tussen de veldonderzoeken is minimaal 10 dagen.	Mogelijk	Mogelijk
		Kerkuil	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats	Mogelijk	Ja, 3 bezoeken van 1 februari t/m 31 augustus in de avond of nacht.	Mogelijk	Mogelijk
		Steenuil	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats	Mogelijk	Ja, 3 bezoeken nodig van 1 februari t/m 30 april, met minstens één maand tussen het eerste en laatste bezoek	Mogelijk	Mogelijk
		Overige soorten jaarrond beschermd nest	Nee	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t
	Vogels met niet-jaarrond beschermde nesten (Categorie-5)	Diverse zoals koolmees, pimpelmees en ekster	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats	Mogelijk	Nee	Nee	Ja, Algemene bescherming vogels**
	Algemene vogels	Diverse zoals houtduif, kauw, Turkse tortel en merel	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats	Mogelijk	Nee	Nee	Ja, Algemene bescherming vogels **
Habitatrichtlijn	Vleermuizen (gebouwbewonend)	Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis	Ja	Zomerverblijfplaats, paarverblijfplaats, kraamverblijfplaats en winterverblijfplaats	Mogelijk	Ja, in de periode 15 mei tot 15 juli door middel van 3 bezoeken en tussen 15 augustus en 15 september middels 2 bezoeken. De tussenliggende tijd tussen de veldbezoeken is minimaal 20 dagen.	Mogelijk	Mogelijk
	Vleermuizen (boombewonend)	Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis	Ja	Zomerverblijfplaats en paarverblijfplaats	Mogelijk	Ja, in de periode 15 april tot 15 augustus door middel van 2 bezoeken en tussen 15 augustus en 1 oktober middels 2 bezoeken. De tussenliggende tijd tussen de veldonderzoeken is minimaal 20 dagen.	Mogelijk	Mogelijk

		Steenmarter	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats en essentieel leefgebied	Mogelijk	Dit kan onderzocht worden door gedurende 6 weken in de periode maart - augustus meerdere cameravallen te plaatsen. Deze camera's dienen op strategische plekken geplaatst te worden op basis van habitat, wissels en sporen. Deze onderzoeksmethodiek is gebaseerd op de onderzoek richtlijnen van de provincie Noord-Brabant voor kleine marterachtigen ⁶ .	Mogelijk	Mogelijk
	Vrijgesteld	Diverse zoals vos, egel (spits-)muizen, bruine kikker, gewone pad	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats, Essentieel leefgebied	Mogelijk	Nee	Nee	Ja, Zorgplicht***
Invasieve exoten			Nee					

*Een negatief effect is bepaald op basis van de aanwezige potenties en de getoetste maatregelen uit paragraaf 3.3.

** Algemene bescherming vogels: Tijdens de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met broedvogels. Schadelijke effecten op in gebruik zijnde nesten van vogels zijn te voorkomen door buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 15 augustus). Werken binnen het broedseizoen is enkel mogelijk indien er geen in gebruik zijnde nesten worden verstoord. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt is voorafgaand aan de werkzaamheden een controle door een deskundig ecooloog noodzakelijk. Bij aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten dienen in samenspraak met een deskundig ecooloog de mogelijkheden bekeken te worden. Eventuele verwijdering van beplanting vindt plaats buiten de broedperiode van de aanwezige soorten (die globaal loopt van 1 maart tot 15 augustus).

*** Zorgplicht algemeen: De zorgplicht dient altijd in acht genomen te worden. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (en dus niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving. Concreet betekent dit dat wanneer wordt vermoed dat door handelingen of nalaten geen nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen mogen worden veroorzaakt. Verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten (voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevraagd) en alle maatregelen te nemen die die negatieve gevolgen kunnen voorkomen, beperken of ongedaan te maken. In de praktijk zal dus wanneer men in het werkterrein een egel of gewone pad aantreft, deze buiten het werkterrein geplaatst dient te worden of de kans moet krijgen om op eigen kracht het werkterrein te verlaten.

****De aanpak voor het nader veldonderzoek is conform de eisen die het bevoegd gezag hieraan stelt (Kennisdocumenten en Vleermuisprotocol 2021).

⁶ Bouwens, 2017.

6.4 Onderzoeksp perioden

In Tabel 7 is een overzicht te vinden van de perioden waarin aanvullend onderzoek mag plaats vinden. Ook zijn het aantal veldbezoeken aangegeven (in de praktijk kunnen veldbezoeken van verschillende soorten mogelijk gecombineerd worden).

Tabel 7: De onderzoeksp perioden voor het benodigde nader onderzoek. De cijfers in de tabel geven het aantal benodigde bezoeken weer. Samengesteld op basis van het Vleermuisprotocol 2021, Handreiking Kleine Marters (2017) en de kennisdocumenten.

Soort	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December
Huismus				2								
Gierzwaluw						3						
Kerkuil		3										
Steenuil		3										
Gewone dwergvleermuis						2			2			
Ruige dwergvleermuis				2					2			
Gewone grootoorvleermuis						2			2			
Laatvlieger						2		2				
Meervleermuis						2			2			
Marteronderzoek	12 weken		6 weken						12 weken			
Nestplaats + (Essentieel leefgebied)												
Zomerverblijfplaats												
Zomer-/Kraamverblijfplaats												
Paarverblijfplaats/winterverblijfplaats												
Marteronderzoek												

6.5 Ontheffing

Een ontheffing Wet Natuurbescherming is noodzakelijk in de volgende gevallen

- Wanneer er vaste rust- en verblijfplaatsen of essentieel functioneel leefgebied van huismus, gierzwaluw, steenuil, kerkuil, vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis) en steenmarter aanwezig zijn en deze functies door de werkzaamheden niet kunnen worden ontzien.

De initiatiefnemer dient in het bezit te zijn van een ontheffing Wet Natuurbescherming voordat met versturende werkzaamheden kan worden gestart. Ook dienen dan mitigerende maatregelen te worden getroffen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het plaatsen van tijdelijke voorzieningen.

De doorlooptijd van de ontheffingsaanvraag is maximaal 20 weken (maar hier wordt in de praktijk vaak van afgeweken). Een ontheffingsaanvraag wordt op hoofdlijn getoetst aan de volgende criteria:

- Afwezigheid van reële alternatieven (planning, werkwijze, locatie).
- Wettelijk belang van de werkzaamheden (verschilt per beschermingscategorie).
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort. Dit is onder andere afhankelijk van de ruimtelijke spreiding van de soort in de directe omgeving. Dit kan worden voorkomen door het treffen van voldoende mitigerende/compenserende maatregelen.

7 Conclusies

In opdracht van Lx Real Estate (namens Gebroeders Blokland Ontwikkeling en Bouw B.V.) heeft Ecoresult B.V. een quickscan uitgevoerd voor het plangebied genaamd: Buitendams 348-350, Hardinxveld-Giessendam. De aanleiding voor dit verzoek betreffen de voorgenomen sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden binnen het plangebied. Deze voorgenomen ontwikkelingen kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en natuurgebieden.

Uit voorliggende quickscan is gebleken dat:

- Gebiedsbescherming
 - Wet Natuurbescherming
 - Een bijdrage van stikstofdepositie als gevolg van de gebruiksfase van dit project is uitgesloten.
 - Overige effecten (geluid, trillingen, verlichting, mechanische effecten of menselijke aanwezigheid) op Natura2000 kunnen op voorhand worden uitgesloten.
 - Provinciale Verordening Zuid-Holland
 - Effecten op beschermde gebieden onder de Provinciale Verordening Zuid-Holland kunnen op voorhand worden uitgesloten.
 - Houtopstanden
 - Het onderdeel Houtopstanden van de Wet Natuurbescherming is voor deze ontwikkeling niet van toepassing.
- Beschermde soorten
 - Negatieve effecten op de volgende beschermde soorten en functies niet op voorhand zijn uit te sluiten
 - Huismus: vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied.
 - Gierzwaluw: vaste rust- en verblijfplaatsen.
 - Steenuil: vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied.
 - Kerkuil: vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied.
 - Vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis): vaste rust- en verblijfplaatsen (zomerverblijfplaats, paarverblijfplaats, kraamverblijfplaats en winterverblijfplaats).
 - Steenmarter: vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied.
 - Negatieve effecten op overige soorten die vallen onder de bescherming van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, of die nationaal beschermd zijn kunnen op voorhand worden uitgesloten

Aanvullend onderzoek (zie hoofdstuk 7) is noodzakelijk om vast te stellen of deze potentiële natuurwaarden aanwezig zijn binnen het plangebied, en om te bepalen of de werkzaamheden negatieve effecten zullen hebben. Is dit het geval, dan dient mogelijk een ontheffing Wet Natuurbescherming te worden aangevraagd, en dienen er mitigerende maatregelen te worden getroffen. Tijdens de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met algemene

broedvogels en Categorie-5 soorten. Schadelijke effecten op in gebruik zijnde nesten van vogels zijn te voorkomen door buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 15 augustus).

8 Geraadpleegde bronnen

8.1 Literatuur

Handreiking Kleine Marters

- Bouwens, S. 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Provincie Noord-Brabant, Den Bosch

Onderzoeksresultaten plangebied

- Econsultancy, 2017. Rapportage ecologisch onderzoek Buitendams 348 en 350 te Hardinxveld-Giessendam.
- Econsultancy, 2021. Onderzoek stikstofdepositie Buitendams 348 en 350 te Hardinxveld-Giessendam.

8.2 Internet

Beschermde gebieden & soorten

- <https://pzh.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=698b578f8bf34f5ab624e1f2ae687199&extent=33428.9852%2C415026.1883%2C131473.1813%2C477053.1124%2C28992>
- <https://calculator.aerius.nl/calculator/?locale=nl>

Kadastrale Kaarten

- <https://bagviewer.kadaster.nl/lvbag/bag-viewer/index.html>

Kennisdocumenten soorten

- <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Nationale Databank Flora en Fauna

- <https://ndff-ecogrid.nl/>

Natuurwetgeving

- www.rvo.nl
- <https://omgevingsdiensthaaglanden.nl/aanvraag-wet-natuurbescherming.html>

PDOK – Publieke Dienstverlening op de Kaart

- <http://pdokviewer.pdok.nl>

Vleermuisprotocol 2021

- <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/downloads/category/20?download=812>

Bijlage I - Foto-impressie plangebied

Westelijke kopgevel woning 350. Foto: E.M.C. Schonck | Ecoresult B.V.

Ontbrekende/losliggende delen van de houten afwerking van de dakgoot van woning 350. Foto: E.M.C. Schonck | Ecoresult B.V.

Oostelijke kopgevel woning 350. Foto: E.M.C. Schonck | Ecoresult B.V.

Westelijke kopgevel woning 348. Foto: E.M.C. Schonck | Ecoresult B.V.

Binnenzijde van één van de schuurtjes binnen het plangebied. Foto: E.M.C. Schonck | Ecoresult B.V.

Binnenzijde van één van de schuurtjes binnen het plangebied. Foto: E.M.C. Schonck | Ecoresult B.V.

Sloot binnen het plangebied. Foto: E.M.C. Schonck | Ecoresult B.V.

Dichtbegroeide delen binnen het plangebied. Foto: E.M.C. Schonck | Ecoresult B.V.

Foto van aanwezige huismusjes bij woning 350. Foto: E.M.C. Schonck | Ecoresult B.V.

Bijlage II - Toelichting onderzoekskader

Wet natuurbescherming

De Wet Natuurbescherming (Wnb) regelt de bescherming van beschermde natuurgebieden (Natura 2000) en regelt de soortbescherming. De provincies zijn voor de Wet Natuurbescherming het bevoegd gezag en regelen tevens de vergunning en ontheffingen. De bescherming van de Wet Natuurbescherming is grofweg op te delen in drie categorieën.

Bescherming van gebieden

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op de Natura 2000-gebieden. De verschillende Natura 2000-gebieden zijn deels aangewezen voor specifieke Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en/of habitattypen. Invloeden (ook van buiten het Natura 2000-gebied) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen. Daarnaast mag de oppervlakte van het Natura 2000-gebied niet worden aangetast.

Toetsing stikstofemissies Natura 2000

Sinds 1 juli 2021 geldt een partiële vrijstelling van de Natura 2000-vergunningplicht voor de gevolgen van stikstofdepositie door bij AMvB aangewezen activiteiten van de bouwsector. De vrijstelling geldt alleen voor tijdelijke stikstofemissies die tijdens de bouw- en aanlegfase veroorzaakt worden. De vrijstelling geldt niet voor structurele stikstofemissies als gevolg van een (veranderende) gebruiksfase of voor het delven van grondstoffen en de productie van bouwmaterialen. De vrijstelling omvat grofweg alle werkzaamheden die te maken hebben met sloopwerkzaamheden, werkzaamheden in het kader van bouwrijp maken, nieuwbouwwerkzaamheden en bijbehorende activiteiten en verkeersbewegingen. Tevens omvat de partiële vrijstelling onder andere ook werkzaamheden zoals baggerwerkzaamheden, aanleg van energievoorzieningen (zoals zonneparken) en de aanleg- en vervanging van wegen.

Stikstofemissies als gevolg van de gebruiksfase zoals bewoning, gebruik van een utiliteitsgebouw of verkeersaantrekkende werking dienen wel getoetst te worden aan de Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen, al dan niet door middel van een AERIUS-berekening.

De partiële vrijstelling komt mede tot stand door de verwachte emissiebeperkingen die gerealiseerd worden door bestaand beleid. De emissiebeperkingen komen mede tot stand door veranderingen in de werkwijzen en door verplichtingen als gevolg van nieuwe maatregelen. Deze maatregelen omvatten onder andere:

- Het treffen van adequate maatregelen in de bouwregelgeving tot het beperken van emissies,
- Het inzetten op emissiearme aanbestedingen door rijkdiensten,
- Het stimuleren van de aanschaf van emissievrij materiaal en van ombouw naar emissievrij of emissiearm materieel,
- Het bevorderen van kennisontwikkeling en innovatie voor meer emissiearme bouw.

Initiatiefnemers zijn als gevolg van de partiële vrijstelling verplicht om stikstofemissies te beperken bij de werkzaamheden. De genoemde verplichting gaat gelden voor werkzaamheden die op grond van het Besluit bouwwerken leefomgeving reeds vergunning- of meldingsplichtig zijn. In dit geval dient het bevoegd gezag voor de start van de werkzaamheden door de initiatiefnemer geïnformeerd te worden over de concrete invulling van deze verplichting. Men kan hierbij denken aan:

- Emissievrij/emissiearme mobiele werktuigen,
- Meer gebruik van prefab bouw materiaal (zoals off-site productie),

- Emissievrij materiaal,
- Emissiearme bouwconcepten en bouwlogistiek,
- Efficiëntere bouwprocessen en bouwlogistiek.

Bescherming van soorten

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie Tabel 8). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”).

Voor de soorten binnen dit beschermingsregime geldt een onderzoeksplicht, en bij negatieve effecten een ontheffingsplicht. De provincies kunnen aangeven of zij soorten uit deze lijst willen vrijstellen van ontheffingsplicht. Naar deze soorten is nader onderzoek of een ontheffing niet nodig, wel geldt te allen tijde de zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs van men verwacht kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen⁷.

Tabel 8: De verbodsbepalingen behorende bij de verschillende beschermingsregimes zoals opgenomen in de Wet natuurbescherming.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

⁷ Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen

Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van de Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. Deze voorwaarden zijn tevens van kracht als het slechts een deel van de houtopstand groter dan 10 are of 20 bomen in een rij betreft. Het onderdeel beschermde houtopstanden heeft geen betrekking op:

- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande:
 - wegbeplantingen;
 - beplantingen langs waterwegen;
 - eenrijige beplantingen langs landbouwgronden.
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Omgevingsverordening Zuid-Holland

In de provinciale Omgevingsverordening is vastgelegd welke gebieden vanuit Nederlandse wetgeving worden beschermd. Onderdeel van de beschermde gebieden in de Omgevingsverordening is het NatuurNetwerk Nederland (NNN). Het Natuurnetwerk Nederland betreft een netwerk aan gebieden en verbindingszones die tezamen één geheel vormen en de Nederlandse natuurgebieden verbinden. Het NNN is verankerd in de bestemmingsplannen waarin de regels uit de provinciale Omgevingsverordening Zuid-Holland zijn verwerkt.

Het ruimtelijke beleid voor het NNN kent het “nee, tenzij” principe wat inhoudt dat ruimtelijke ontwikkelingen binnen het NNN niet zijn toegestaan tenzij deze geen schadelijke effecten op de aanwezige (natuur)waarden hebben. Deze waarden zijn vastgelegd als de “wezenlijke kenmerken en waarden” van het NNN. Elke provincie heeft zelf de regie over de invulling van deze kenmerken en waarden. In tegenstelling tot Natura 2000 is toetsing van externe effecten op de aanwezige kenmerken en waarden in de provincie Zuid-Holland niet van toepassing. Provincies zijn vrij dit nader in te vullen.

Naast het NNN kunnen provincies gebieden planologisch beschermen. In de provincie Zuid-Holland betreft dit Belangrijke weidevogelgebieden en de Strategische Reservering Natuur. In sommige provincies zijn deze gebieden vervlochten binnen het kader van het NNN en geldt hiervoor eenzelfde toetsingskader.